

Handläggare: Anette Jansson
Telefon: 08-508 288 20

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2011-10-25 p. 14

Detaljplan för Förbifart Stockholm, Hanstamotet

Remiss från stadsbyggnadsnämnden Dp 2009-18965-54

Förvaltningens förslag till beslut

Tillstyrka planförslaget under förutsättning att:

1. Det provas om det går att sänka ljudnivån i naturreservatet något vid den försänkta delen av Förbifarten genom att t.ex. förändra vinkeln på försänkningens väggar, förse väggarna med ljudabsorbenter eller växtlighet, eller uppföra skärmar vid väggarnas överkant som vinklas in mot vägen.
2. Det utreds och redovisas vilken effekt förhöjda bullerskärmar på sträckan som inte är försänkt skulle få.
3. Planbestämmelsen gällande bullerskydd bör formuleras om så att syftet med den säkerställs. Texten ”Skydden uppförs i den utbredning som stadsbyggnadsnämnden finner lämplig” bör bytas ut mot t.ex. ”Skydden uppförs enligt plankartans illustration eller på sådant sätt att minst motsvarande bullerdämpning erhålls.” Bullerskyddens höjd bör anges på plankartan.
4. Naturreservatets avgränsning markeras på plankartan.
5. Planbeskrivningen kompletteras med åtgärder för att säkerställa att Förbifarten inte orsakar ett minskat vattenflöde i Igelbäcken. Om vatten avleds från bäcken är det av största vikt att motsvarande mängd rent vatten tillförs.
6. Planbeskrivningen kompletteras med en redovisning av lämpliga kompensationsåtgärder för intrånget i Hansta naturreservat.

Gunnar Söderholm

Förvaltningschef

Gustaf Landahl

Avdelningschef

Sammanfattning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har fått rubricerade förslag till detaljplan på remiss. Nämnden har fått förlängd remisstid till den 1 november 2011. Planen utgör en av 13 detaljplaner som ingår inom trafikprojektet Förbifart Stockholm, och möjliggör utbyggnad av en trafikplats vid Akalla. Trafikplatsen innebär en ombyggnad av Hanstavägen, med en cirkulationsplats och rampanslutningar till Förbifart Stockholm och nya gång- och cykelförbindelser.

En stor del av planområdet är beläget inom Hansta naturreservat. Inom området finns också Hanstavägens koppling till Akallalänken, stråk med lufthängda högspänningskablar och en del av Akalla industriområde.

Bullernivåerna överskrider 55 dB(A) ekvivalent ljudnivå 50 – 150 meter in i Hansta naturreservat från Förbifartens sträckning inom planområdet. 45 dB(A) överskrids 250 – 400 meter in i reservatet. Förvaltningen anser att det bör utredas om det är möjligt att sänka bullernivån ytterligare.

Enligt planbeskrivningen bedöms en eventuell minskning av vattentillgången i Igelbäcken vara negativ för bäckens ekosystem. Miljöförvaltningen anser att planbeskrivningen bör kompletteras med åtgärder för att säkerställa att Förbifarten inte orsakar ett minskat vattenflöde i Igelbäcken. Om vatten avleds från bäcken är det av största vikt att motsvarande mängd rent vatten tillförs.

Detaljplanen innebär intrång i Hansta naturreservat. Planbeskrivningen bör därför kompletteras med en redovisning av lämpliga kompensationsåtgärder för intrånget.

Bakgrund

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har fått rubricerade förslag till detaljplan på remiss. Nämnden har fått förlängd remisstid till den 1 november 2011. Planen utgör en av 13 detaljplaner som ingår inom trafikprojektet Förbifart Stockholm. En översiktskarta över samtliga detaljplaner finns på stadens hemsida. Där finns också alla planhandlingar samlade.

(<http://insynsbk.stockholm.se/Byggochplantjansten/Pagaende-planarbete/>).

Planen möjliggör utbyggnad av en trafikplats vid Akalla för vägprojektet Förbifart Stockholm. Trafikplatsen innebär en ombyggnad av Hanstavägen, med en cirkulationsplats och rampanslutningar till Förbifart Stockholm och nya gång- och cykelförbindelser. I samband med utbyggnaden av trafikplatsen får Akallalänken en ny

sträckning i Finlandsgatans förlängning. Trafikplatsen har preliminärt fått namnet Hanstamotet.

En stor del av planområdet är beläget inom Hansta naturreservat. Inom området finns också Hanstavägens koppling till Akallalänken, stråk med lufthängda högspänningskablar och en del av Akalla industriområde. När naturreservatet bildades godkände staden förslaget under förutsättning att en eventuell framtida yttre tvärlid vid reservatets östra kant skulle kunna genomföras om detta visade sig nödvändigt. En flytt av reservatsgränsen är under prövning.

Detaljplanen bygger på Trafikverkets arbetsplan för Förbifart Stockholm (Utställelsehandling), vilken följer Väglagen och Miljöbalken. Staden yttrade sig över arbetsplanen i augusti 2011. Miljöförvaltningen deltog i det samlade tjänsteutlåtande som utgjorde underlag för kommunstyrelsens beslut (anmält till MHN 2011-08-30).

Miljö- och hälsoskyddsnämnden yttrade sig över program för Förbifart Stockholm den 15 oktober 2009 §24. Nämnden tillstyrkte programmet under förutsättning att nedanstående punkter beaktas i arbets- och detaljplaner. Miljöförvaltningen bedömer att miljö- och hälsoskyddsnämndens synpunkter har beaktats i detaljplanarbetet.

- Redovisa hur köbildning och avstängning ska undvikas, så att trafiken inte leds in till Essingeleden och innerstan,
- optimering av på- och avfartsramper för kollektivtrafik och lokaltrafik,
- spolvatten renas och katastrofskydd planeras innan det släpps på dagvattentunnel,
- Igelbäcken kompenseras för vatten som avleds,
- installationer och dess ytanspråk redovisas (ventilationsbyggnader, arbetstunnlar och etableringsytor).

Förvaltningens synpunkter

Buller

I MKB figur 5.24 redovisas bullersituationen för utbyggnadsalternativet inklusive bullerskärmar. Av bullerkartan framgår att 55 dB(A) ekvivalent ljudnivå överskrider 50 – 150 meter in i Hansta naturreservat från Förbifartens sträckning inom planområdet. 45 dB(A) överskrider 250 – 400 meter in i reservatet. Enligt Stockholms parkprogram bör natur- och friluftsområden ha en ljudnivå under 45 dB(A).

För den del av Förbifarten som ligger försänkt i landskapet anges i planbeskrivningen att en bullerskärm inte bedöms ge någon effekt. Miljöförvaltningen anser

att det bör provas om det går att sänka ljudnivån i reservatet något genom att laborera t.ex. med vinkeln på försänkningens väggar, ljudabsorbenter eller växtlighet på väggarna, eller skärmar vid väggarnas överkant som vinklas in mot vägen.

För den sträcka av vägen som inte ligger försänkt redovisas en 2,5 meters bullerskärm mot naturreservatet. Miljöförvaltningen anser att det bör utredas och redovisas vilken effekt förhöjda skärmar skulle få.

I planbestämmelserna anges att ”Bullerskydd i form av skärmar uppförs. Skydden uppförs i den utbredning som stadsbyggnadsnämnden finner lämplig, i huvudsak enligt plankartans illustration. Skymmande skärmars övre del görs genomskinlig.” Miljöförvaltningen anser att skrivningen ”Skydden uppförs i den utbredning som stadsbyggnadsnämnden finner lämplig” är otydlig. Förvaltningen anser att planbestämmelsen bör skrivas på ett sådant sätt att syftet med den säkerställs, t.ex. ”Skydden uppförs enligt plankartans illustration eller på sådant sätt att minst motsvarande bullerdämpning erhålls.” Bullerskyddens höjd bör anges på plankartan.

Markera naturreservat på plankartan

I planbestämmelserna anges att ”Ingrepp i Hansta naturreservat får bara ske i enlighet med dess föreskrifter”. Miljöförvaltningen anser att naturreservatets avgränsning bör markeras på plankartan.

Igelbäcken

Enligt planbeskrivningen bedöms en eventuell minskning av vattentillgången i Igelbäcken vara negativ för bäckens ekosystem. Miljöförvaltningen anser att planbeskrivningen bör kompletteras med åtgärder för att säkerställa att Förbifarten inte orsakar ett minskat vattenflöde i Igelbäcken. Om vatten avleds från bäcken är det av största vikt att motsvarande mängd rent vatten tillförs.

Naturvärden

I MKB tabell 5.1 bör följande rödlistade arter redovisas för objekt 8a:

- Svampen gullmurkling (*Neolecta vitellina*)
- Orkidén korallrot (*Corallorrhiza trifida*)

Kompensation för intrång i naturreservat

Enligt 7 kap. 7 § miljöbalken kan dispens från ett naturreservats föreskrifter ges om det finns särskilda skäl. Om det finns synnerliga skäl kan ett naturreservat upphävas. Beslut om upphävande eller dispens får meddelas endast om intrånget i

naturvärdet kompenseras i skälig utsträckning på naturreservatet eller på något annat område.

Detaljplanen innebär intrång i Hansta naturreservat. Miljöförvaltningen anser att planbeskrivningen bör kompletteras med en redovisning av lämpliga kompensationsåtgärder för intrånget. Miljöförvaltningen föreslår att marken vid motocrossbanan återställs när verksamheten där upphört, dammar för större vattensalamander etableras i reservatet, upprustning av Hägerstalunds gårds trädgård och åtgärder i gångtunneln under Akallalänken.

Kollektivtrafik

I planhandlingarna redovisas att Förbifarten kommer ge möjligheter för ny buss- och kollektivtrafik i relationer som idag inte är särskilt bra ur kollektivtrafikperspektiv. Förvaltningen delar denna uppfattning att nya bussförbindelser skapas där det tidigare saknats sådana, men anser att förutsättningarna för kollektivtrafiken skulle kunna förbättras ytterligare. Till exempel genom att de på- och avfartsramper som planeras i högre utsträckning ansluter till gator och stråk för direkt omstigning till tunnelbana eller annan kollektivtrafik.

Miljö och hälsoskyddsnämnden beslutspunkt i programskedet om att optimering av på- och avfartsramper för kollektivtrafik och lokaltrafik studeras vidare har förvisso gjorts och redovisas i miljökonsekvensbeskrivningen. Därifrån kan sammanfattningsvis konstateras att förbifarten primärt inte byggs för kollektivtrafik utan som transportled och förbifart för övrig trafik. I miljökonsekvensbeskrivningen redovisas dock ytterligare åtgärder som skulle gynna kollektivtrafikandelen. Exempelvis att ett av de tre körfälten i vardera riktningen reserveras som kollektivtrafikkörfält, detta skulle förvisso göras först om det konstateras att andelen kollektivtrafik ökar på Förbifarten. Förvaltningen anser att det istället bör genomföras vid öppnandet av leden för att gynna kollektiva färdmedel. Detta regleras dock inte i detaljplanen. Vidare föreslås att BRT-system (Bus Rapid Transit) med hög turtäthet utreds. Vidare hänskjuts till utredning möjligheten att få snabbare och bättre anslutningar till närliggande regionala kärnor och till närliggande kollektivtrafikpunkter som Vällingby, Barkarby/Hjulsta, Akalla och Häggvik. Samliga dessa förslag regleras dock inte i detaljplanen men bör skyndsamt genomföras för att erbjuda så bra kollektiva resor som möjligt och utifrån Förbifartens förutsättningar för kollektivtrafik.

Bilagor

1. Planbeskrivning

2. Plankarta

Slut